

KUPOLI

"Kristus nousi kuolleista,
kuolemalla kuoleman voitti
ja haudoissa oleville elämän antoi."

(Pääsiäistropari)

”Kansanomaisessa hengessä ...”

Tämän Kupoli-lehden teemaa ”kirkkotaide: ikonit ja musiikki” miettiessäni vastaan tuli seuraavainen teksti (josta kiitos kanttoriopiskelija Siljalle): ”*Rakas kirkkokuoron jäsen. Kun laulat vierasmaalaisten ortodoksisten säveltäjien kauniita sävellyksiä, älä unohda huokaillen rukoilla Korkeimmalta, että Hän armossaan suojelisi pientä Suomen Ortodoksista Arkkipiispakuntaa sekä antaisi sille sen omista jäsenistään kirkkolaulusäveltäjiä, jotka kykenisivät sävelmin tulkitsemaan Pohjolessa asuvan ortodoksisen väestön uskonnollisia tunteita kansanomaisessa hengessä. Samaa rukoillen Arkkipiispa Herman*”. Näin kirjoitti arkkipiispa vuonna 1941 vihkosessa ”Liturgialaulut Ortodoksisen kirkon muinais-sävelmien hengessä, säveltänyt A. Arhangelskij”.

Sodan runteleman ortodoksisen kirkon piirissä varmas-ti eli vahva kansallinen henki, kun tulevaisuus näytti

epävarmalta ja suurin osa kirkon jäsenistä oli joutunut evakkoon. Arkkipiispa Herman ymmärsi, kuinka tärkeäksi kirkkolaulu nousi poikkeusoloissa. Jumalanpalveluksia oli toimitettava monenlaisissa paikoissa, esim. kouluissa. Koska omia, rakkaita kirkkotiloja ei ollut, yhteisöllisyys ja kirkkolaulu olivat tuen, turvan ja lohdun luojia.

Oma kirkkomme, Pyhän Aleksandran kirkko, on jo 180 vuoden ajan todistanut olemassaolollaan Kauppatorin laidalla ortodoksisuudesta Turussa. Kirkkomme ikonostaasin maalaustyö tehtiin silloisessa keisarikunnan pääkaupungissa, Pietarissa. Tekijäksi valikoitui yllättäen suomalainen, Mäntyharjulta lähtöisin oleva ja Turussakin opiskellut B. A. Godenhjelm. Taiteellisen oppinsa ja vaikutteensa hän oli saanut Pietarissa ja Tukholmassa. Kirkossa on seinillä myös Valamon luostarin

Turussa järjestetään noin kerran kuussa sunnuntaisin perhepäivä, joka alkaa liturgiaan osallistumisella ja jatkuu yhteisen ruuan ja ohjelman merkeissä. 15.2. mukana oli kasvatustyöntekijä Maura Ihatsu Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta kertomassa vinkkejä kodin uskontokasvatuksen tueksi. Mauran mukaan kodin uskontokasvatuksen tavoitteena tiivistetysti on se, että lapsi osaa aikuisena käyttää vapauttaan kristityn tavoin. Kuva: Turun ortodoksinen seurakunta.

ikoniateljeessa maalattuja ikoneita. Silloinen Laatokan saaristossa sijainnut luostari oli venäläinen, ja ikonien esikuvat haettiin hyvinkin kansainvälisestä taiteesta. Uusin ”kerrostuma” ikoneissa ja myös kirkkomusiikissa on arkkipiispa Hermanin kaipaamaa kansallista – jopa ihan Turussa tuotettua!

Joudumme juhluvuoden jälkeen, vuonna 2027 väliaikaisesti siirtymään palveluksiin ja toimituksiin muihin tiloihin kirkon perustusten vahvistamisen takia. Rakkaaksi tulleen kirkkotilan vaihtaminen toisenlaisiin tiloihin koskettaa väistämättä, vaikka tiedämme perusteellisen korjauksen tuiki tärkeän syyn. Kirkkotilan syvimmän merkityksen huomaamme, kun joudumme olemaan sitä vailla, onneksi vain väliaikaisesti. On kuin olisimme matkalla, jossa huomaamme, mikä kotimaassa on parasta, kun katsomme kaikkea kauem-paa. Monet seurakuntamme jäsenet kokoontuvat aina jumalanpalveluksiin tiloissa, joita eivät korista tutut ikonit ja lampukat niiden edessä. Tulemme jakamaan heidän kanssaan heille tutun kokemuksen.

Tällä hetkellä, ja korjaustöiden jälkeen, kokonaisuus – rakennus, ikonit ja veisut – palvelee kaikkia, eri puolilta maailmaa tulleita seurakuntalaisia ja se antaa muodon meidän kaikkien ”uskonnollisille tunteille”, rikkaassa, monikansallisessa hengessä.

Mikko Ylinen
Seurakunnan väliaikainen 2. pappi
(15.5.2026 saakka)

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	2
Ikonimaalaus – nöyryyden pitkä oppimäärä	4
Kolumni: nunna Nektaria	7
Kolumni: Maria Takala-Roszczenko	8
Kolumni: Riikka Patrikainen	9
Hengellisiä ajatuksia eri kielillä	11
Den sköne	11
Church art, icons and Church music	11
Importanța icoanelor în biserică	12
Η Τέχνη του λόγου και ο λόγος της Τέχνης στην Εκκλησία	13
Храм — це Царство Небесне на землі, як говорив Іоанн Кронштадтський	14
Храм — это Царство Небесное на земле, как говорил Иоанн Кронштадтский	15
Jumalanpalvelukset	16
Perheutiset	19
Toimintaa	20
Lukijakysely	29
Yhteystiedot	31

KUPOLI 1/2026

ISSN: 2489-3528

Julkaisija: Turun ortodoksinen seurakunta
Päätoimittaja: Kirkkoherra Ioannis Lampropoulos.
Toimituskunnan jäsenet: Leena Haapala-Lindholm, Maria Hokkinen, Ari Koponen, Riikka Patrikainen.
Toimituksen sähköposti: turku@ort.fi
Taitto: Anni Repo
Paino: Newprint Oy

Kansikuva: Turun ortodoksinen seurakunta, Ylösnousemusikonit Turun kirkossa.
Takakansi: Riikka Patrikainen, Isä Mikko Ylinen siunaamassa pääsiäiskoreja Salon tsasounalla keväällä 2025.

Lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa. Seuraava lehti ilmestyy 27.8.2026. Lehteen tulevat ilmoitukset on toimitettava 8.6.2026 mennessä.

Lehti on seurakunnan jäsenille ilmainen.

Leena Uutela on toiminut ikonimaalauksen opettajana jo 15 vuoden ajan. Kuva: Jyri Luonila.

Ikoni on ortodoksisen kristillisyyden näkyvin ja tunnetuin ilmaus. Ikonit ovat hyvin keskeisessä osassa niin kirkon liturgisessa elämässä kuin uskovan henkilökohtaisessa hartaudentarjoituksessakin. Useimmat meistä ounastelevat, että ikonimaalaus on hyvin vaativaa ja siihen sisältyy monia tarkkaan säädeltäviä vaiheita. Ikonin tulee opettaa ja herättää rukouksen mielialaa. Pyhäinkuvia säännöllisesti näkevä ja rukouselämässään käyttävä oppii tunnistamaan erilaiset ikonien aiheet ja useat pyhät nopeastikin, vaikka ikonien tekstit olisivatkin itselle vieraalla kielellä — kuten omassa pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkossammekin asiantuntijana monille on. Ikonin kuvakieli on siis keskeinen välittäjä.

Oman seurakuntamme suojissa toimii ikonipiirejä, joissa ikonimaalauksista opetellaan ja harjoitetaan. Ikonipiirissä hartaan ja rukouksellisen hiljaisuuden vallitessa uusi kirkkotaide saa syntynsä. Ikonimaalari ja laudalle hahmottuva pyhä ihminen ovat dialogissa keskenään.

15 vuotta ikonimaalauksen opetusta

Yhtenä seurakuntamme ikonipiirin opettajana toimii salolainen **Leena**

Ikonimaalaus — nöyryyden pitkä oppimäärä

Uutela. Hänellä on Turussa päiväryhmässä kaksitoista oppilasta ja iltaryhmässä kahdeksan. Lisäksi Salossa kokoontuu hänen johdolla tsasounalla kahdeksan ikonimaalaria.

"Menin 2000-luvun alussa viikon ikonimaalauskurssille, sukulaisen pakottamana. Ajattelin, että minä en lähde mitään Jeesuksen kuvia maalaamaan. En ollut mitenkään uskonnollinen itse", avaa Leena polkunsu alkuaikoina, ja jatkaa:

"Kuitenkin kurssilla jo kahden tunnin jälkeen tuli tunne, että tämä on minun oma juttuni. Sen jälkeen lähdin opiskelemaan kaikille mahdollisille kurssille. Erityisesti Valamon opiston kurssit ovat olleet korvaamattoman tärkeitä."

Leena on toiminut ikonimaalauksen opettajana jo 15 vuoden ajan. Kokemusta ryhmien ohjauksesta on kertynyt niin Salon tsasounalla, kansalaisopistossa kuin Muurlan opistossakin.

Ortodoksiksi ikonimaalauksen kautta

Ikonimaalaus johdatti Leenan lopulta ortodoksisen kirkon jäseneksi. Ensimmäinen kosketus ortodoksi-

seen jumalanpalvelukseen tapahtui Lintulan luostarissa.

"Kurssikaverini Valamon opistosanoi, että lähdetään Lintulan luostariin palvelukseen. Jumalanpalveluksen aikana tietyssä kohtaan nunnan heittäytyivät kasvoilleen maahankumarrukseen. Tuo oli niin päällekkävyä, häkellyttävää ja yllättävää tilanne, että vetäydyin kirkon eteeseen itsekseni hengittelemään."

Ortodoksi Leenasta kuitenkin tuli. Hänen mielestään ikonimaalauksella ei voikaan erottaa itse asiasta eli ortodoksisuudesta.

"Yksi kansalaisopisto halusi *tunustukseettomuutta* ikonikurssilleen. Ajattelin, että on parempi, että joku muu kuin minä vetää kurssin."

Ikoni on pyhäinkuvana ortodoksisen teologian ja perinteen ilmaus. Leenan opetuksessa maalattavan ikonin alkukuva, attribuutit, symboliikka ja teologia otetaan tarkasti selvälle, ja tutustutaan myös maalattavan pyhän elämäkertaan ja muuhun tausta-aineistoon.

"Kiikutan kurssille aina teologiaa ja mallikuvia täynnä olevia mappoja. Niiden materiaalin keräämisessä Valamon kurssit ovat olleet ehdot-

tomia. Kun maalari alkaa tehdä uutta ikonia, otan aina kolme mallikuvaa esille: yhden oikein vanhan, yhden uuden ja yhden niiden väliltä. Ikonimaalarin pitää myös oppia lukemaan kuvaa."

Nimen merkitys

Petros Sasakin ja Vesa Takalan kirjassa *Pyhä kuva ja ortodoksisuus* (ONL, 1980) kirjoitetaan ikonien nimeämisestä:

"Ikoni on vertauskuvallinen ja tunnusmerkeillä (attribuuteilla) varustettu kuva. Henkilöikoneissa kaikkein tärkeintä ovat kirkon kullekin pyhälle vahvistamat tunnusnimet. Nimi on erittäin tärkeä, ikonin pyhitykseen verrattava. Tämä kaikki pohjautuu Jumalan itsensä antamaan käytäntöön. (...)

Ilman nimeä tai aiheen merkitsemistä ei ikonilla ole liturgista merkitystä. Siksi taiteilijat merkitsevät ikonin nimen usein viimeistelyvaiheessa silmien viimeistelyn jälkeen, sillä silmät ovat toinen tärkeä ominaisuus ikonissa. Silmät ovat ikään kuin ikonin sielu. (...)

Johannes Krysostomoksen mukaan nimen antaminen pyhien henkilöiden ja pyhien tapahtumien ikoneille

Leena Uutela on laatinut havainnekuvia ikonin eri vaiheiden hahmottamista varten. Kuva: Jyri Luonila.

on samaa kuin kristityksi tulevalle nimen antaminen. Se merkitsee Jumalalle kuulumista ja Jumalan omistuksessa olemisen merkkiä, ihmisten kohdalla vielä Jumalan seuraajaksi tunnustautumista ja sululaisuutta hänen kanssaan. Koska Jumala on luonut kaikki olemattomuudesta olemiseen, olevaiset tarvitsevat merkin, joka osoittaa kenelle ne kuuluvat.”

Leenan mukaan nimiasia onkin ikonimaalauksessa tärkeä: rukoilijan on kyettävä saamaan helposti selville, ketä hän rukoilee tai kenen esirukouksia pyytää.

”Ikoneissa nimeäminen on samalla kielikysymys. Mielestäni ikonissa nimien on oltava sillä kielellä, jolla rukoilija rukoilee. Ei ole syytä merkitä esimerkiksi kreikaksi, mikäli rukoilija ei sitä rukouskielenään käytä. Tästä nimiasiaasta myös opettaja Alexander Wikström Valamon opistossa oli hyvin tarkka ja ehdoton, vaikka muuten perusteltuja näkemyksiä ja toiveita auliisti kuuntelikin.”

Sääntöjen lohduttava luonne

Ikonimaalaus mielletään kurinalaiseksi ja säännönmukaiseksi työksi, jossa perusteettomalle sooloilulle ei ole sijaa. Leena näkee säännöt lohdullisena asiana. Tietyt elementit ja värit toistuvat ja perustuvat pitkälle perinteelle. Ensikertalaista hän kuitenkin kannustaa:

”Aloittelijaa ei laiteta kurseillani tekemään piirrosta vapaalla kädellä. Ikonipohjat ovat myös valmiina. Tiedän, että toistakin koulukuntaa asiasta on, kuten on myös koulukuntien näkemyseroja uuden luomisen ja toisintamisen välillä.

Pitkälle ehtinyt kokenut maalari Leenan ryhmässä huikkaa väliin:

”Kun aloitin abba Anteron (Petsalo) opetuksessa vuosikymmeniä sitten, lähdeittiin ihan laudan pohjustamisesta liikkeelle. Että tästä me nyt aloitamme.”

Yhdessä vaiheessa ikonimaalauksesta tuli niin suosittua, että meno oli kansalaisopistokentällä välillä hyvinkin villiä. Reaktiona tähän Valamon opistossa laadittiin ikonimaalauksen opetussuunnitelma. Leena toteaa, että paikoitellen perinteestä irrallinen harrastaminen tuottaa ortodoksisien pyhäinkuvien sijasta enemmänkin ”kuvia temperatekniikalla”.

Leenan näkemys ikonimaalauksen parhaasta puolesta muistuttaa — tai ehkä se kumpuaa — ortodoksisesta positiivisesta ihmiskuvasta, jonka mukaan jokaisen harha-askleen jälkeen on mahdollisuus muuttaa suuntaa parempaan päin, lankeemuksen jälkeen voi ja tulee aina nousta ylös ja jatkaa kilvoitusta.

Ikonimaalauksen hienoin puoli on siinä, että kaikki virheet voi korjata tavalla tai toisella. Aina on mahdollisuus koittaa uudestaan.

Jyri Luonila

Pyhä Johannes Kronstadtilainen, rukoile puolestamme!

nunna Nektaria · Lintulan luostari

Kun Lintulan luostari vietti 100-vuotisjuhlaansa vuonna 1995, igumenia Antoninan hallussa ollut hengellinen aarre, pyhän Johannes Kronstadtilaisen epitraikiili, tuotiin esille Lintulan kirkkoon. Epitraikiili on papin käyttämä pitkä ja kapea jumalanpalvelusvaate. Epitraikiilia varten oli valmistettu vitriini, jossa se nykyäänkin riippuu kirkkokansan kunnioitettavana itsensä pyhän Johanneksen ikonin edessä. Pyhä Johannes Kronstadtilainen oli kanonisoitu viisi vuotta aikaisemmin. Venäjän niin sanottu pakolaiskirkko oli tosin kunnioittanut häntä pyhänä jo vuodesta 1964 alkaen. Tiedetään myös, että isä Johannesta oli kansan keskuudessa kunnioitettu laajasti jo hänen elinaikanaan.

Pyhän Johanneksen epitraikiilin takana on lahjoitusteksti: ”Pietari 10. huhtikuuta 1916. Rakkaalle ja hyvälle Vasili Andrejevits Werikoffille siunaukseksi ja rukoukselliseksi

muistoksi ainamuistettavan rovasti i. Johannes Sergijevin epitraikiili, uskolliselta ja kiitolliselta kelttomalta pappi Feodor Oku:lta.” Epitraikiilin saanut Vasili Werikoff lahjoitti sen 1940-luvun lopulla Lintulan luostarin nunna Antoninalle (josta myöhemmin tuli luostarin igumenia). Nunna Antonina säilytti epitraikiilia vuosikymmenten ajan suurena aarteena keljassaan.

Nykyisin kirkossa lasin alla epitraikiilista näkyy vain alaosa, sillä jo kauan sitten nunna Antonina lahjoitti yläosan arkkimandriitta Feodosille. Vastineeksi lahjastaan hän sai Kiovan luolaluostarin pyhien reliikkejä Lintulaan. Pyhänjäännökset on sijoitettu luolaluostarin pyhien ikoniin ja ovat niin ikään kunnioitettavana luostarin kirkkosalissa.

Pyhän Johanneksen nimi on mainittu Lintulan luostarin perustamista koskevissa asiakirjoissa, vaikka

hänen osuuttaan perustamiseen ei tarkemmin selvitetäkään. Kuitenkin tiedetään hänen siunanneen ensimmäisiä kilvoittelijoita sisariksi luostariin, jota aluksi kutsuttiin naisyhteisöksi. Voidaan myös olettaa, että isä Johannes siunasi naisyhteisön perustamisen, sillä tuskin F. P. Neronov olisi ilman rippi-isänsä, isä Johanneksen, siunausta lahjoittanut maatilaansa naisyhteisön, siis tulevan Lintulan luostarin, käyttöön.

Isä Johannes oli eläessään kunnioitettu ja rakastettu ohjaaja ja esirukoilija. Kirkkokansa piti häntä pyhänä jo tuolloin 1800-luvun loppupuolella. Hänen esirukouksiaan pyydettiin kirjeitse ja sähköitse aina ulkomaita myöten.

Saamme pyhän Johanneksen siunauksen rukoillessamme hänen ikoninsa edessä ja kunnioittaessamme pyhänjäännökseenä hänen epitraikiiliaan.

Kirkkokuorolaisia laulamassa katumuskanonia pyhän Aleksandran kirkossa. Kuva: Riikka Patrikainen.

Pyhä laulu

Maria Takala-Roszczenko · Kirkkomusiikin apulaisprofessori
Itä-Suomen yliopisto

Venäläinen säveltäjä Aleksandr Kastalski (1856–1926) toteisi kerran, että kirkkolaulun tulisi erottua aikansa muusta musiikista samalla tavoin kuin liturgiset puvut erottuvat arkipäivän vaatteista. Toisin sanoen se, minkä halutaan säilyvän pyhänä, on pidettävä erillään muusta. Pyhän erottaminen arkisesta, profaanista, on romaniolaisen uskontotieteilijä Mircea Eliaden (1906–1987) mukaan ihmislajille tyypillinen tapa jäsentää orientoitumistaan maailmaan ja olemiseen yleensä. Pyhä rajataan maallisesta erilleen riittien ja myyttien avulla, joiden kautta ihminen kokee yhteyttä pyhänä hahmottamansa, pysyvän ja ikuisen, kanssa.

Ortodoksinen jumalanpalveluskaikkine kauneuteen kurrottavine elementteineen muodostaa yhteyden pyhään. On hetkiä, jolloin tämän tuntee erityisen voimakkaasti. Kirkossa ajantaju hämärtyy, tai parem-

minkin: aika ja ympäröivä maailma menettävät merkityksensä. Usein kirkkolaululla on tässä kokemuksensa osansa. Se tuntuu kannattelevan ikuisuutta.

Aika ajoin huomaa kuitenkin pohitivani, mikä tekee kirkkolaulusta ”pyhän” ja mikä taas heikentää tätä ulottuvuutta. Liturgiset tekstit itsessään ovat osa kirkon pyhää Traditioita ja sellaisenaan sanan voi ajatella pyhittävän sävelen kuin sävelen. Toisaalta kaikki sävelet eivät aina yllä samalle tasolle voimallisten tekstien kanssa. Huomaan kiusaantuvani liian helpoilta ja harmittomilta tuntuvista sävelmistä, varsinkin jos ne yhdistyvät intensiteetiltään erityisiin hymneihin kuten Pyhä Jumala -veisuun, Kerubiveisuun tai Eukaristiaan. Miksi ne tuntuvat liian keveiltä tarkoitukseensa?

Maanpäällisen jumalanpalveluksen ajatellaan imitoivan taivaallista, ruu-

miittomien voimien jumalanpalvelusta. Profeetta Jesaja näki näyssään serafit, jotka huutavat Jumalan valtaistuimen ympärillä tälle lakkaamaton ylistystä. Koko serafin olemassaolo perustuu tähän tehtävään. Laulaessani sopusointuista sävellystä, jossa toistuvat musiikin ehdoilla sävelletyt motiivit ennalta arvattavine sointukulkuihin, en voi välttää alisuorittamisen tunnetta suhteessa meille annetun esikuvan vaativuuteen.

Mikä on se ”jokin”, joka luo tunteen liturgisen laulamisen ylimaallisuudesta? Olisi yksinkertaistavaa todeta, että jollain tietyllä sävelmäperinteellä olisi monopoliasema pyhyiden kentällä. Pyhä voi koskettaa niin vanhoissa kuin uusissakin sävelmissä, sukupolvien yhteisessä perinnössä, muualta tulleiden laulussa. Mutta väitän, että orientoituminen serafien asenteeseen, olimpempa säveltäjiä tai laulajia, erottaa ylistyksemme maallisesta.

Kirkkolaulun taito ja taide

Riikka Patrikainen · kanttori

Monet tuntemani ihmiset on tuonut kirkkoon kirkkotaidede. Entinen kirkkokuorolaiseni kirjoitti muistelmissaan ortodoksisen kirkon löytämisestä näin: ”Jouluna 1969 avasin työhuoneessani radion. Meneillään oli ortodoksinen liturgiapalvelus Uspenskin katedraalista. Jäin sitä sivukorvalla kuuntelemaan. Hyvin pian kirkkolaulun harmonia vangitsi minut. Seuraavana sunnuntaina ajoin Katajanokalle ja hieman myöhästyneenä nousin jännittynein mielin katedraalin talviportaita kohti kirkkosalia. Kuoron laulu kuului vaimeana aina alaovelle saakka. Portaita noustessani se voimistui askel askeleelta.” Juuri kirkkolaulu sai siis tämän ihmisen avaan kirkon ovet ensimmäisen kerran.

Minua ei ole kirkkoon tuonut, mutta paremminkin kirkossa pitänyt oman palvelutehtävän löytyminen kirkkolaulun parista. Konserteissa olen voinut kuuntelemisen ja myös laulamisen kautta keskittyä kirkkolauluun irrallaan muusta palveluksen toimittamisen kokonaisuudesta, olen voinut keskittyä sanoihin ja siihen musiikilliseen asuun, minkä laulu sanoille antaa. Joskus olen nähnyt miten kevyesti soljuva, hiljaisuutta muistuttava kirkkolaulu on maalannut kirkon holveihin kultaa samalla tavalla kuin kirkon ikkunois-

ta siivilöityvä valo ja miettinyt, onko musiikki sittenkin oikeasti valoa.

Kirkkolaulu ei toimi vahingossa. Se toimii ja soi silloin, kun sen lainalaisuudet toteutuvat: sävelten on oltava kohdallaan ja laulajien on laulettava samassa rytmissä, vokaalien on oltava samanvärisiä, sointujen synnyttävä ilman harhailevia, epävakaita ääniä. Kirkkolaulun toteutus kirkkotaiteena vaatii toteuttajiltaan valtavasti harjoitusta, mutta jonkin verran myös lahjakkuutta. Kanttorille ovat vaikeita erityisesti ne tilanteet, kun joutuu kirkkotaiteen lumoamalle ihmiselle selittämään, että ei ole hänen tehtävänsä palvella kirkkoa kuorossa laulaen. Tämäkin kuitenkin kuuluu kanttorin työhön, sillä kanttorit ovat perinteen opettajia ja portinvartijoita, heille on annettu vastuu siitä, että ihmiset yhä uudelleen haluavat tulla kirkkoon voiden keskittyä rukoukseen laulun avulla, ei siitä huolimatta.

Ihmisten on usein helpompi oivaltaa taiteeseen liittyvän taidon merkitys kuvataiteiden kautta, sillä ikoneita katsoessa on helppo kenen tahansa erottaa harrastelija ja mestari toisistaan. Ääni on taiteen ”materiaalina” vaikeammin kuulijan kannalta hahmotettavissa. Meiltä puuttuu usein jopa hahmottamisen

apuna toimivia sanallisia ilmaisuja. Esimerkiksi intervallien eli sävelten välisten matkojen tunnistaminen ja nimeäminen ei ole osa yleissivistystämme samalla tavalla kuin värien ja jopa sävyjen nimeäminen.

Elävien palvelusten kirkkolaulu ei ole virheetöntä - kokoonpanot ja tilanteet vaihtelevat. Kirkkotaiteeseen ei kuitenkaan saisi suhtautua välinpitämättömästi, sillä hyvin soiva laulu kohottaa erityisellä tavalla kuulijansa ja laulajansa. Minun ei ole vaikea muistaa tällaista tilannetta, kun minun ei tarvinnut virittää eikä sen kummemmin ohjata taitavia kuorolaisiani, ei ennakoida tulevia hankalia paikkoja, ei miettiä miten välittäisin oman näkemykseni veisuista. Kun laulussa vallitsee luottamus toisen taitoon, osaamiseen, mutta myös ystävälliseen käytökseen, laulun tulkinta syntyy rationaalista ajattelua paljon syvemmällä tasolla. Laulajien, kirkkokansan ja Jumalan väliltä voi tällöin löytyä laulun kautta se yhteys, missä ei ole mitään tehtyä, ei mitään yrittämistä. Kun laulu muistuttaa keveydessään ja pakottomuudessaan lentämistä, sanat syttyvät ikään kuin sisältäpäin, eikä noina hetkinä kukaan muista harjoittelemiseen kuluneitten tuntien paljoutta.

TNO:ssa leivottiin laskiaisennäköisiä laskiaispullia, pullataikina vaivautuu yleiskoneessa, kuvassa poseeraa: Pasi, Matias, Rosalinda, Silja ja Nikolaos. Kuva: Katariina Taimen.

TNO:n Pinja ja Gustaf valmistelemassa laskiaispullia. Kuva: Katariina Taimen.

Pyhäkoulu kokoontuu Turussa joka toinen sunnuntai klo 9.45. Kuvassa pyhäkoulun vastuuhajaaja Anastasia Lampropoulos ja takaapäin toinen vastuuhajaaja Aina Feodoroff. Kuva: Viktoriia Veselska.

Den sköne

Mikael Sundkvist · prost

”*Vad du är skön, min vän, ja, du är ljuvlig!*” Orden ur Höga visan (1:16) tolkas allegoriskt av den helige Gregorios av Nysa som själens ord till Kristus. När väl människan renat sig från de tunga lidelser som fördunklar hennes andliga syn kan hon se Skönheten.

En annan kyrkofader, helige Dionysios Areopagita, uppehåller sig också han vid samma tanke: Gud, den Oskapade, är godhet och skönhet. ”*Skönheten förenar alla ting och är källan till alla ting. Den är den mäktiga och skapande orsak som sätter liv i världen och håller alla ting vid liv genom den längtan efter att förvärva skönhet som finns hos dem.*” Så talar Dionysios alltså om Gud, och om oss skapade.

Trots vår kulturs teknologiska och ingenjörsmässiga blick på världen är det många som i mötet med skönheten – i naturen, konsten och naturvetenskapen – blir andaktsfulla.

Hur många inser att det är Gud de anar? Detta bör gälla även för dem, som inte kan tro på den ”Gud” de tror att kyrkan tror på. Skönheten öppnar dörrar som annars kan förbli stängda.

Kyrkans blick på den skapade världen bör vara en av förundran om hon vill vara trogen sin tradition. Redan Syrakas bok (ca 190 f.Kr.) förkunnar detta: ”*Skönt har han ordnat sin vishets väldiga verk; han är den ende, före all tid och i evighet. Inget kan läggas till eller dras ifrån, och han behöver ingen rådgivare. Hur härliga är inte alla hans verk – också den minsta gnista är en fröjd för ögat.*” (Syr 42:21-22.)

Mot denna bakgrund bör det inte förvåna att kyrkan strävar efter att omge sig med skönhet och att den gärna får rikta sig till alla sinnen. Vackra ikoner, vacker arkitektur, en skönt ljudande sång, doften av rökelse och brinnande vaxljus, prä-

ternas skrudar, är alla vårt mänskliga svar på den gudomliga skönhet vi bekänner.

Också vi själva är kallade att bli sköna. Nu gäller det inte en yttre, fysisk skönhet, utan den inre skönhet som är en reflektion av Den oskapade skönheten. Skapad till Guds avbild förskönas människan av att bistå fattiga och ensamma, att vara förlåtande, och så vidare. Handlingar som utförda i tro efterliknar Gud, som handlat, och alltjämt handlar, så mot oss.

Gregorios skriver att människan är som en spegel som reflekterar det hon väljer. Låter hon sig snärjas av lidelser och onda böjelser, är reflektionen därefter. Men strävar hon efter att lämna allt sådant bakom sig för att söka Den sköne, kan hon bli värdig att få höra hans ord: ”*Vad du är skön, min älskade, vad du är skön!*” (Höga v 1:15.)

Church art, icons and Church music

Dr. Grant White · Senior Lecturer in Liturgical Studies, Sankt Ignatios College, Stockholm School of Theology

Not a little of the appeal of Orthodox Christianity is its embrace of beauty in worship. You may know of the famous account in the Russian Primary Chronicle of the reaction

of the tenth-century emissaries of Prince Vladimir of Kyivan Rus’ to the celebration of the Divine Liturgy in Hagia Sophia in Constantinople: “we knew not whether we were in heaven or on earth.”

Perhaps you yourself have had a similar experience when participating in the Divine Liturgy. Byzantine art, iconography, and church music are undeniably beautiful in their various forms.

To what does that beauty call us? Sometimes, after a long, hard week, we may seek refreshment and renewal in it – to be bathed in light, color, line, and sound can nourish and rejuvenate the heart. But is that all? We need beautiful spaces set apart from the hurry and never-ending distraction of life today; we need those places to bring us back to ourselves.

Perhaps the art, icons, and music we encounter (and perhaps actively participate in: for example, by singing in choir) do more than only refresh and soothe our battered hearts and minds. It seems to me that such beauty also draws us out of ourselves, pulls us towards God, the source of all beauty. And then, beauty draws us as well towards our neighbor, who as much as we are created in the (beautiful-beyond-beauty) Image of God.

I think, though, that what keeps an experience of beauty in Orthodox worship from becoming simply an aesthetic exercise, is the ugliness which provides a point of contrast: the ugliness of the Cross, the turn-your-head-away brutality of blood, pain, suffering, injustice, and seeming abandonment.

The Suffering Servant songs in Isaiah note of the Servant: “so marred was his appearance, beyond human semblance, and his form beyond that of mortals” (Isaiah 52:14, NRSV).

Slightly later, Isaiah continues: *he had no form or majesty that we should look at him, nothing in his appearance that we should desire him. He was despised and*

rejected by others; a man of suffering and acquainted with infirmity, and as one from whom others hide their faces he was despised, and we held him of no account. (Isaiah 53:2-3, NRSV)

Paradoxically, the beauty we adore in the Divine Liturgy turns our hearts to the ugliness of the One who saves us. And so, our (good and appropriate) appreciation and admiration of the beauty surrounding us in church can lead us, by God’s grace, to the face of Christ in the suffering of the world around us. Perhaps one way to understand Great Lent, then, is as a time for asking God to give us such “eyes to see,” and to practice using them both inside and outside church.

Importanța icoanelor în biserică

Ion Durac · protopop

Atunci când vorbim despre Biserică trebuie să știm ca acest cuvânt are două mari semnificații. Când scriem cuvântul Biserică cu litera B mare ne referim la instituția divino-umană care păstrează și transmite învățătura divină, în general și a Mântuitorului Iisus Hristos în mod special. Când scriem cuvântul biserică cu b mic ne referim la construcția bisericii, locul unde noi creștinii ne rugăm împreună sau individual în diferite momente ale anului bisericesc sau ale vieții noastre personale.

Icoanele nu au doar scopul de a împodobi pereții bisericilor, ci mai ales acela de a crea atmosfera propi-

ce rugăciunii, atunci când creștinul trece pragul casei lui Dumnezeu. Creștinul așează icoanele și în casa sa pentru ca atunci când își ridică sufletul său către Dumnezeu, la rugăciune, să asocieze rugăciunea cu chipul celui către care se roagă. Sfântul Ioan Gură de Aur (Hrisostom), atunci când studia Epistolele pauline pune în fața sa icoana Sfântului Apostol Pavel și astfel putea pătrunde mai bine semnificația scrierilor apostolului.

În perioada de glorie a Imperiului Bizantin s-a creat o școală de pictură bisericească care a dat naștere la o rânduială a picturii, fie că era vorba de iconostas, fie de pereții,

cupola sau tavanul bisericii. Această rânduială a fost numită Erminia picturii bizantine care este în uz și în ziua de astăzi. Fie că pictura este în mozaic sau în frescă, ea trebuie să respecte anumite reguli. Picturile sau mozaicurile trebuie să respecte un mers al evenimentelor biblice în așa fel încât atunci când le privim să devină o Biblie, pe scurt, nu numai pentru ochii noștri ci și pentru sufletul nostru.

Bisericile noastre românești, mai ales cele din Moldova, au fost pictate în interior, dar și în exterior, cu atâta măiestrie încât rezistă și astăzi, după sute de ani. Pictura bisericească nu este numai artă ci este mai ales un

îndemn să ne aducem aminte de învățăturile dumnezeiești pe care Mântuitorul Iisus Hristos ni le-a transmis prin jertfa Sa de pe cruce și le-a întărit cu Învierea Sa din morți, a treia zi.

Ce trebuie să știm atunci când ne aflăm în biserică, în casele noastre

sau în diferite locuri unde ne aflăm în fața unei icoane, că nu ne închinăm lemnului, metalului sau a altui material pe care se află icoana, ci ne închinăm și cerem ajutorul sfântului reprezentat în icoană ca să mijlocească rugăciunea noastră înaintea tronului ceresc. Prin sfintele slujbe sau

prin rugăciunile particulare ne adresăm fie direct lui Dumnezeu, apoi Maicii Domnului și celorlăți sfinți ai Bisericii. Sfinții reprezintă pentru noi exemple de urmat în viața spirituală, iar icoana este aducerea aminte că putem, mereu, să urcăm pe scara care ne duce la mântuire.

Η Τέχνη του λόγου και ο λόγος της Τέχνης στην Εκκλησία

π.Ιωάννης Λαμπρόπουλος

Ο άνθρωπος επικοινωνεί με τον κόσμο γύρω του με άπειρους τρόπους. Ο πιο γνωστός είναι ο λόγος. Η λέξη μετατρέπεται σε φωνή, η οποία αναπαύεται στα αυτιά του άλλου.

Ο λιγότερο γνωστός, αλλά ταυτόχρονα πιο εκφραστικός τρόπος, είναι η γλώσσα του σώματος· μια παγκόσμια γλώσσα που συχνά δεν χρειάζεται λεξικά για να την καταλάβει κανείς. Η βασική διαφορά ανάμεσα στον λόγο και στη γλώσσα του σώματος είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιδρούμε στα ερεθίσματα που μας δίνουν οι λέξεις ή οι κινήσεις του άλλου.

Ένας ακόμη ιδιαίτερος τρόπος επικοινωνίας είναι η ανάγνωση κειμένων που συνήθως έχει γράψει κάποιος άλλος. Πολλές φορές το κείμενο διαπερνά την καρδιά μας και αποκαλύπτει πράγματα που για καιρό ήταν κρυμμένα.

Δίπλα στον γραπτό λόγο μπορούμε να τοποθετήσουμε και τη ζωγραφική ή τη μουσική — δύο τέχνες που, με αυθόρμητο και ειλικρινή τρόπο, μπορούν να μας μεταφέρουν σε άλλα επίπεδα

εμπειρίας, αποκαλύπτοντας όσα ο μουσικός ή ο ζωγράφος επιθυμούν να επικοινωνήσουν σε εμάς, ακόμη και χωρίς λόγια.

Είτε ο λόγος είναι γραπτός, προφορικός, μουσικός είτε ζωγραφικός, ο κοινός παρονομαστής όλων είναι ότι επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ζούμε και κατανοούμε τον άλλον, είτε βρίσκεται δίπλα μας είτε απέναντί μας.

Η τέχνη του λόγου υπάρχει και μέσα στην Εκκλησία. Χωρίς τον λόγο δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τα βαθιά νοήματα της πίστης μας. Στην Εκκλησία μας έχει επικρατήσει η θεολογία να ζωντανεύει μέσα από το μολύβι ενός θεολόγου που εντρυφεί στο Ευαγγέλιο του Χριστού, από το πινέλο ενός αγιογράφου, από τους στίχους ενός ποιητή, από τον μουσικό που τους μελοποιεί και από τον ψάλτη ή τη χορωδία που τους αποδίδει. Ακόμη, η φωνή ενός Επισκόπου, ιερέα ή λαϊκού που προσπαθεί να εξηγήσει με λόγια του σημερινού κόσμου τον δρόμο που οδηγεί στον Επουράνιο Θρόνο του Θεού είναι κι αυτή φορέας της ίδιας τέχνης.

Ζώντας για χρόνια στο εξωτερικό, πολλοί από εμάς —και πρώτος εγώ— αναπολούμε τη μουσική που ακούμε στις δικές μας εκκλησίες· αναζητούμε τις εικόνες εκείνες που για τα μάτια μας είναι πιο οικείες. Η επιθυμία να ακούσουμε ή να δούμε κάτι γνώσιμο μέσα στον ναό είναι ένα αίσθημα που μας συνοδεύει και θα μας συνοδεύει.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αφήσουμε τον εαυτό μας ανοιχτό και στον τρόπο με τον οποίο η χώρα όπου ζούμε ακούει και βιώνει τον Χριστό και το μήνυμά Του. Η τέχνη της μεταφοράς του Θεϊκού Λόγου είναι ανεξάρτητη από τόπο και γλώσσα. Κι αυτό γιατί η γλώσσα του Θεού αγγίζει πρώτα την καρδιά μας και έπειτα τα αυτιά μας. Όταν ζούμε τον Χριστό, Τον κατανοούμε ανεξάρτητα από τη γλώσσα που ακούμε γύρω μας. Το μήνυμα της Αναστάσεως ας καρποφορήσει μέσα στη ζωή μας. Χωρίς την Ανάσταση, η τέχνη της ζωής μένει άοσμη και άγευστη. Καλή Ανάσταση σε όλους!

Храм — це Царство Небесне на землі, як говорив Іоанн Кронштадтський

Отец Иван Марколайнен

Людина, входячи до церкви, залишає життєву метушню і постає перед простором, що говорить про вічність. Тут відкривається глибина, яка кличе до спокою, до тиші серця і до уважної зустрічі з Богом.

Святі образи звертаються до людини мовою символів і барв. Ікона розкривається назустріч молільникам через прийом, що зветься зворотною перспективою. Той, хто дивиться, стає причасним зображеного, бо лінії композиції звернені до нього, і на рівні очей простір ікони розгортається в безмежжя. Так відкривається близькість горнього світу.

Золотий фон звіщає про божественне світло Творця, яке напов-

нює все. Лики святих просвітлені, сповнені миру й одухотвореності. В образі відкривається покликання людини до преображеного життя — життя у Христі та у вічності. Дивлячись на ікону, вірний входить у молитовне спілкування з тими, хто пройшов земний шлях, освячений благодаттю і прославлений Богом.

Ікона звіщає про Царство Вічне. Барви й лінії стають проповіддю, що торкається серця.

До цього ж кличе й церковний спів. Він налаштовує душу, спрямовує розум до молитви, відкриває серце перед Господом. Голоси хору зливаються в єдине славослов'я, і святі отці, які таємничо чули ангельський спів у Царстві Небесному, свідчать, що церков-

ний спів є подобою ангельського славослов'я. Слухаючи його, людина звертається до цього образу і разом з усіма підносить молитву до Бога. Так відкривається соборне служіння Церкви.

Увесь устрій храму — святі ікони та священні піснеспіви — звіщає людині істину про неї саму. Вона створена для вічності. Вона відкривається вже тут, коли душа постає перед Богом, живе диханням молитви, і людина, приходячи до храму, робить свій вибір, здійснюючи перші кроки до Царства Небесного, яке починається тут і триває у житті майбутнього віку.

Храм — это Царство Небесное на земле, как говорил Иоанн Кронштадтский

Отец Иван Марколайнен

Человек, входя в церковь, оставляет житейскую суету и предстоит перед пространством, которое говорит о вечности. Здесь открывается глубина, призывающая к покою, к тишине сердца и к внимательной встрече с Богом.

Святые образы обращаются к человеку языком символов и красок. Икона раскрывается навстречу молящимся через приём, называемый обратной перспективой. Смотрящий оказывается причастным изображённому, потому что линии композиции обращены к нему, и на уровне глаз пространство иконы раскрывается, уходя в бесконечность. Так открывается близость горнего мира.

Золотой фон возвещает о божественном свете Творца, на-

полняющем всё. Лики святых просветлены, исполнены мира и одухотворённости. В образе раскрывается призывание человека к преображённой жизни — жизни во Христе и к вечности. Взирая на икону, верующий вступает в молитвенное общение с теми, кто прошёл земной путь, освящён благодатью и прославлен Богом. Икона возвещает о Царстве Вечном. Краски и линии становятся проповедью, касающейся сердца молящегося.

К этому же призывает и церковное пение. Оно настраивает душу, направляет ум к молитве, раскрывает сердце перед Господом. Голоса хора сливаются в единое славословие, и святые отцы, сподобившиеся таинственно слышать ангельское пение в Царстве Небесном, свидетельствуют,

что церковное пение является подобием ангельского славословия. Слушая его, человек обращается к этому образу и вместе со всеми возносит молитву к Богу. Так раскрывается соборное служение Церкви.

Всё устройство храма — святые иконы и священные песнопения — возвещает человеку истину о нём самом. Он создан для вечности. Она открывается уже здесь, когда душа предстоит перед Богом, живёт дыханием молитвы, и человек, приходя в храм, делает свой выбор, совершая первые шаги к Царству Небесному, которое начинается здесь и продолжается в жизни будущего века.

Turussa järjestetään noin pari kertaa kuussa opetusta teologiasta ja kirkon elämästä englanniksi. Opettajana toimii seurakuntamme jäsen Grant White, joka päätyönään toimii luennoitsijana Tukholmassa Sankt Ignatios College - Stockholm School of Eastern Christian Studies -oppilaitoksessa. Kuva: Riikka Patrikainen.

Lastenvaatteet vaihtoon -tilaisuuksia on järjestetty keväällä kolme kertaa sunnuntailiturgian jälkeen seurakunnan kerhuhuoneessa. Kuvassa tapahtumien järjestäjinä toimineet Aurora Bisopoulou ja Elizaveta Alitupa. Tapahtumat olivat suosittuja ja jatkoa suunnitellaan. Kuva: Riikka Patrikainen.

Turun kirkko

P. Aleksandran kirkko, Yliopistonkatu 19

Säännölliset jumalanpalvelukset

Turun pääkirkossa:

Lauantaisin klo 16.30 yleinen panihida

Lauantaisin klo 17 vigilia

Sunnuntaisin klo 10 liturgia

MAALISKUU

La 28.3. klo 8.30 liturgia (Lasaruksen lauantai)

Su 29.3. klo 10 kastelitururgia (Palmusunnuntai)

Ma 30.3. klo 17 aamupalvelus

Ti 31.3. klo 17 aamupalvelus

HUHTIKUU

Ke 1.4. klo 9 ennenpyhitettyjen lahjain liturgia

Ke 1.4. klo 17 yleinen sairaanvoitelu

To 2.4. klo 10 liturgia

To 2.4. klo 17 aamupalvelus, (12 evankeliumia)

Pe 3.4. klo 10 kuninkaalliset hetket

Pe 3.4. klo 14 ehtoopalvelus

Pe 3.4. klo 17 aamupalvelus

La 4.4. klo 10 liturgia, monikielinen

La 4.4. klo 23.15 pääsiäisyöpalvelus, ristisaatto (KP Arkipiispa Elia toimittaa)

Su 5.4. klo 16 ehtoopalvelus

Ma 6.4. klo 10 liturgia, ristisaatto, (Lasten pääsiäinen)

To 9.4. klo 10 koululaisliturgia

Pe 10.4. klo 10 koululaisliturgia

La 11.4. klo 17 vigilia ja pääsiäiskorien siunaus

Su 12.4. klo 10 monikielinen liturgia ja pääsiäiskorien siunaus

Ti 14.4. klo 17 yleinen panihida (Tuomaan tiistai)

Ke 15.4. klo 17 ehtoopalvelus

La 18.4. klo 16.30 panihida kirkon rakentajien ja seurakunnan edesmenneiden toimihenkilöiden puolesta

La 18.4. klo 17 vigilia (p. Aleksandran praasniekka)

Su 19.4. klo 10 liturgia, ristisaatto (p. Aleksandran praasniekka)

Su 19.4. klo 16 ehtoopalvelus, romaniaksi

HUOM! Turun seurakunnan jumalanpalvelus- ja tapahtumailmoitukset ja mahdolliset muutokset ilmoitetaan seurakunnan internetsivuilla ja Facebookissa.

Ke 22.4. klo 17 suuri ehtoopalvelus (p. Aleksandran praasniekka)
To 23.4. klo 10 liturgia (p. Aleksandran praasniekka)
Ke 29.4. klo 7 liturgia, pääsiäisen keskijuhla
Ke 29.4. klo 17 Akatistos

TOUKOKUU

La 2.5. klo 10 liturgia, romaniaksi
Su 3.5. klo 10 liturgia, slaaviksi
Ke 6.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 9.5. klo 10 liturgia, ukraina-suomi
Ke 13.5. klo 7 liturgia, pääsiäisenpäätösjuhla
Ke 13.5. klo 17 vigilia
To 14.5. klo 10 liturgia, Herran taivaaseenastuminen
La 16.5. klo 10 liturgia, ruotsiksi
Ke 20.5. klo 17 akatistos
La 23.5. klo 10 liturgia kreikaksi
Su 24.5. klo 10 liturgia, (monikielinen) Pyhän Kolminaisuuden päivä
Ma 25.5. klo 10 liturgia, Pyhän Hengen päivä (Hautausmaan kappeli)
Ma 25.5. klo 11.30 litaniat hautausmaalla
Ke 27.5. klo 17 ehtoopalvelus

KESÄKKUU

Pe 5.6. klo 10 Liturgia, p. Johannes Valamolaisen juhla
La 6.6. klo 10 Liturgia (suomi-romania)
Su 7.6. klo 10 liturgia, slaaviksi,
La 21.6. Huom! Ei vigiliaa illalla
Ke 24.6. klo 10 liturgia, pyhän Johannes Kastajan syntymä
Su 28.6. klo 10 liturgia, pyhittäjät Sergei ja Herman
Ma 29.6. klo 10 liturgia, pyhät apostolit Pietari ja Paavali

HEINÄKKUU

Su 5.7. klo 10 liturgia, slaaviksi
Su 5.7. klo 15 ehtoopalvelus, romaniaksi
Ma 20.7. klo 10 liturgia, profeetta Elia
Ke 22.7. klo 9 liturgia (hautausmaan kappeli)

ELOKKUU

La 1.8. klo 10 liturgia (suomi-slaavi-ukraina)
Su 2.8. klo 10 liturgia, Kriparin päätösliturgia
Ke 5.8. klo 17 vigilia
To 6.8. klo 10 liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkastuminen
La 8.8. klo 10 liturgia, romaniaksi
Pe 14.8. klo 17 vigilia
La 15.8. klo 10 liturgia, Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkuminen
Ke 19.8. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.8. klo 10 liturgia, ukrainaksi
Ke 26.8. klo 17 akatistos
La 29.8. klo 10 liturgia, ruotsiksi, p. Johannes Kastajan mestauksen muisto

SYYSKKUU

Ti 1.9. klo 17 Akatistos luomakunnalle ja eläinten siunaus, kirkkovuoden alku
Ke 2.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 5.9. klo 10 liturgia romaniaksi
Su 6.9. klo 10 liturgia, slaaviksi
Ti 8.9. klo 10 liturgia, Jumalansynnyttäjän syntymä
Ke 9.9. klo 17 ehtoopalvelus
Su 13.9. klo 17 vigilia
Ma 14.9. klo 10 liturgia, Ristin ylentäminen

Salon tsasouna

Uskelankirkkotie 23

To 2.4. klo 10 liturgia
La 11.4. klo 10 monikielinen liturgia ja korien siunaus
La 2.5. klo 17 vigilia
Su 3.5. klo 10 liturgia
La 6.6. klo 17 vigilia
Su 7.6. klo 10 liturgia
Su 5.7. klo 10 liturgia
La 1.8. klo 17 vigilia
Su 2.8. klo 10 liturgia
La 12.9. klo 17 vigilia (praasniekka)
Su 13.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia (praasniekka)

Rauman rukoushuone

Länsikatu 10

La 4.4. klo 10 ehtoopalvelus ja liturgia
Pe 10.4. klo 10 koululaisliturgia
Su 12.4. klo 10 liturgia ja pääsiäiskorien siunaus
La 9.5. klo 10 liturgia ja ristisaatto (P. Nikolaos Ihmeidentekijän reliikkien siirron juhla)
Su 17.5. klo 10 liturgia
Su 14.6. klo 10 liturgia
La 18.7. klo 17 vigilia
Su 19.7. klo 10 liturgia
Ti 21.7. klo 16 ehtoopalvelus
To 23.7. klo 16 ehtoopalvelus
Su 26.7. klo 9 liturgia
La 22.8. klo 17 vigilia
Su 23.8. klo 10 liturgia
La 19.9. klo 17 vigilia
Su 20.9. klo 10 liturgia

Loimaa

ev.lut. Kaupunginkirkko, Turuntie 32

La 18.4. klo 10 liturgia
La 5.9. klo 10 liturgia

Uusikaupunki

Saarniston seurakuntakoti, Pajusuontie 2

La 25.4. klo 10 liturgia
La 12.9. klo 10 liturgia

Laitila

Walon talo, Koulutie 17

La 11.4. klo 10 liturgia ja korien siunaus, ukrainaksi, suomeksi ja slaaviksi

Maarianhamina

Margaretagården, Måsvägen 4

Su 26.4. klo 10 liturgia
Su 28.6. klo 10 liturgia
La 15.8. klo 10 liturgia

Seurakunnan neuvoston päätös 23.2.2026: Seurakuntamme kaikissa vieraskielisissä jumalanpalveluksissa käytetään aina lisäksi suomea tai ruotsia. Päätöksen tavoitteena on huomioida seurakuntamme monikielisyys ja rakentaa yhteinen liturginen tila, jossa jokainen voi kokea olevansa kotona.

Slujbele ținute în limba română sunt următoarele:

La Turku:

Duminică, 19.4., la ora 16.00, Vecernie
 Sâmbătă, 2.5., la ora 10.00, Sfânta Liturghie
 Sâmbătă, 6.6., la ora 10.00, Sfânta Liturghie
 Duminică, 5.7., la ora 15.00, Vecernie
 Sâmbătă, 8.8., la ora 10.00, Sfânta Liturghie
 Sâmbătă, 5.9., la ora 10.00, Sfânta Liturghie

La Mariehamn:

Duminică, 26.4., la ora 10.00, Sfânta Liturghie
 Duminică, 28.6., la ora 10.00, Sfânta Liturghie
 Sâmbătă, 15.8., la ora 10.00, Sfânta Liturghie

På svenska

I Åbo (Universitetsgatan 19):

Lö 16.5. klo 8.30 liturgi
 Lö 29.8. klo 10.00 liturgi

I Mariehamn (Margaretagården):

Sö 26.4. klo 10.00 liturgi
 Sö 28.6. klo 10.00 liturgi
 Lö 15.8. klo 10.00 liturgi

На церковнославянском языке:

В Турку (Yliopistonkatu 19, Turku):

Вс 3.5. в 10:00 литургия
 Вс 7.6. в 10:00 литургия
 Вс 5.7. в 10:00 литургия
 Сб 1.8. в 10:00 литургия
 Вс 6.9. в 10:00 литургия

В Раума (Länsikatu 10, Rauma):

Вс 12.4. в 10:00 литургия

Kuva liturgiasta Salon tsasounassa 4.1., toimittamassa isä Ioannis Lampropoulos. Salossa toimitetaan palveluksia kuukausittain. Sunnuntailiturgian jälkeen on perinteisesti nautittu yhteiset kirkkokahvit. Kuva: Turun ortodoksinen seurakunta.

Українською:

У Турку (Yliopistonkatu 19, Турку):

Сб 9.5. о 10:00 літургія
 Сб 1.8. о 10:00 літургія

У Раумі (Länsikatu 10)

Нд 12.4. о 10:00 літургія

Ελληνικά:

**Η Εκκλησία της Αγίας Αλεξάνδρας,
 Υλιopistonkatu 19:**

Σάββατο 23.5. ώρα 10 π.μ.

Kastetut

Bisopoulou, Aurora
 Brachev, Anna Agafia Sergeevna
 Karpenko, Orest
 Macari, Eva
 Mocanu, Ella Sofie Mikaela
 Neculae, Eva Sofia
 Nieminen, Luka Gabriel
 Petrea, Raphael
 Possul, Sigrid
 Romanova, Zlata
 Romanoyvch, Savelii
 Saarte, Ari Olavi Sebastian
 Shamrai, Mark
 Tudose, Ianis Nicolas
 Taraniuk, Dayana
 Tzorzi, Angelos Pavlos
 Vysochyn, Bogdan
 Väisänen, Risto Mikael
 Zheliasko, Lev

Ikuinen muisto

Tila, Terttu Anneli 85 v.
 Mariin, Aila Kanerva 82 v.

Seurakuntaan liittyneet

Aaltola, Markku
 Aapala, Marja Kristiina
 Harjula, Pasi
 Hartikainen, Samuel
 Juvonen, Mikaela
 Kaivola, Lea
 Kavanterä, Kaarle
 Kettu, Marjaana
 Lancia, Rocco
 Lehmusjärvi, Niina
 Lehtinen, Miro
 Lehtola, Erica Annabella
 Lehtola, Juha-Matti
 Lehtola, Luukas Eeli Iisak
 Lehtola, Minttu Aava Olivia
 Malvgren, Kirsi
 Mantere, Leena
 Niemi, Anne
 Pesonen, Miia Susanna
 Pulkkinen, Jukka Pekka
 Tuominen, Tiina
 Vihdanmäki, Matias

Tietojen julkaisuun on saatu lupa.

Kuvassa kirkkokahvien järjestämisessä auttaneita katekumeeneja 14.12. Kuva: Jukka-Pekka Pulkkinen

PYHÄN ALEKSANDRAN KIRKKO 180 VUOTTA

Seurakuntamme pääpyhäkkö, Pyhän Aleksandran kirkko, täyttää tänä vuonna 180 vuotta. Juhlavuoden päätapahtumaa vietetään sunnuntaina 27.9.2026. Monipuolista ja yhteisöllistä ohjelmaa on luvassa koko viikonlopun ajan.

Juhlaohjelmaa:

Pe 25.9. klo 18 Kvartetti Murusten konsertti
La 26.9. klo 13–17 Monikulttuurinen pihajuhla: Tule nauttimaan seurakuntalaisten rikkaasta kulttuuriperinnöstä ruuan, musiikin ja yhdessäolon merkeissä! *Haluaisitko valmistaa kotimaasi herkkuja myytäväksi pihajuhlassa?* Ota yhteyttä seurakuntaan (turku@ort.fi). Päivän aikana kirkossa järjestetään myös kaikille avoimia opastuskierroksia eri kielillä, ja ehtopalvelus toimitetaan klo 17. Turun ortodoksisen kirkon kuoro (TOKK) konsertoi kirkossa klo 18.30.
Su 27.9. klo 10 Juhlaliturgia, jonka jälkeen pääjuhla Akatemiatalon juhlasalissa (Rothoviuksenkatu 1, Turku). Lisätietoa pääjuhlan ohjelmasta sekä ilmoittautumisesta julkaistaan kesän aikana. Lämpimästi tervetuloa mukaan juhlistamaan 180-vuotista kirkkoamme! Huom. ohjelma täydentyy vielä! Ajantasaiset tiedot julkaistaan seurakunnan verkkosivuilla:
<https://ort.fi/turku/180-vuotisjuhla/>

Kuva: Turun ortodoksinen seurakunta

OHJEITA PÄÄSIÄISYÖN JUMALANPALVELUKSIIN TURUN ORTODOKSISESSA KIRKOSSA

Tänä vuonna Turun ortodoksisen seurakunnan pääsiäisyön jumalanpalveluksista tulee poikkeuksellisen juhlat, sillä palvelukset johtaa KP Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Elia. Ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia välitetään myös televisiossa.

Palvelukset alkavat puoliyöpalveluksella klo 23.15, ja televisiolähetys klo 23.55. Pääsiäisyö on vuoden suurin ja tärkein juhla, ja kirkkoon odotetaan jälleen satoja osallistujia. Jotta kaikilla olisi mahdollista osallistua riemujuhlaan pyytäisin huomioimaan seuraavat käytännön asiat:

- Kirkko täyttyy nopeasti. Saavu hyvissä ajoin ennen palveluksen alkua.
- Ristisaatto järjestetään kirkon ympäri. Noudata saamasi ohjeita.
- Pääsiäisyönä kirkossa on paljon väkeä ja liikkumatilaa on rajoitetusti.
- Seurakunnan työntekijät ja vapaaehtoiset opastavat sisäänkäynneillä ja kirkon sisällä. Toivon, että noudatat heidän ohjeitaan, jotta kulku sujuu mahdollisimman jouhevasti.
- Osaa kirkon alueista käytetään tv-lähetyskalustolle. Näillä alueilla pyydämme liikkumaan varovaisesti ja ainoastaan henkilökunnan ohjeiden mukaan.

Siunattua pääsiäisen riemujuhlaa!
Ioannis Lampropoulos, kirkkoherra

PÄÄSIÄISMYYJÄISET LA 28.3.

Perinteiset seurakunnan toimintapiirien pääsiäismyyjäiset pidetään Aleksandra-salissa (Yliopistonkatu 19 B, Turku) lauantaina 28.3. klo 10-13.

PÄÄSIÄISYÖN ATERIA SU 5.4.

Seurakunnan perinteinen pääsiäisyön ruokailu on katettuna pääsiäisyöpalveluksen ja liturgian päätyttyä, noin kello 03 aamuyöllä seurakuntasalissa. Tänä vuonna tarjoamme erilaisia ortodoksia pääsiäisruokia. Lippuja voi lunastaa kansliasta tai kirkosta ajalla 2.-28.3.

Liput: aikuiset 10 euroa, lapset ja nuoret (alle 18 vuotta) maksutta. Muista pyytää myös lapselle maksuton aterialippu. Se oikeuttaa pääsyn pääsiäisyön ruokailuun. Lipulla varmistetaan, että pääsiäisyön ruokaa riittää kaikille osallistujille.

Mikäli et pääse lunastamaan aterialippua ennakoon, lähetä viesti seurakunnan sähköpostiin turku@ort.fi, niin saat toimintaohjeet aterialipun ostoa varten.

PYHÄN ALEKSANDRAN PRAASNIEKKA TURUSSA 18.-19.4.

Lauantaina 18.4. klo 17 vigilia
Sunnuntaina 19.4. klo 9.30 vedenpyhitys, klo 10 liturgia, n. klo 12 praasniekkaruokailu ja juhla seurakuntasalilla.

ALEKSANDRAN KAHVILA

Kaikille avoimessa Aleksandran kahvilassa voit kahvin, teen ja tarjoilujen lomassa lainata seurakunnan kirjastosta kirjoja, pelata lautapelejä ja osallistua keskiviikon ehtopalvelukseen klo 17 Pyhän Aleksandran kirkossa (Aleksandra-Sali Yliopistonkatu 19 B, Turku). Luvassa myös musiikkiesityksiä ja luentoja. Kahvi/tee/tarjoilut 1 €. Kevätkaudella 2026 seuraavina ke 15.4. ja 6.5. klo 15-19.30.

Lisätietoja Aleksandran kahvilasta ja kahvilaan vapaaehtoiseksi liittymisestä: Turun ortodoksisen seurakunnan diakonia- ja vapaaehtoistyön puhelin 044 9021244 / Sanna Suomi. Tervetuloa!

Alexandra's café is open to everyone: You can borrow books from the parish library, play board games and attend Wednesday evening service at 5 pm at St. Alexandra Church. There will also be music performances and lectures. Coffee/tea/servings 1€. Address: Alexandra Hall, Yliopistonkatu 19 B, Turku. In the spring season 2026 on Wednesday April 15 and May 6 at 15-19.30.

For more information about the café and how to volunteer for it: Turku Orthodox Parish welfare work and volunteering telephone 044 9021244 / Sanna Suomi. Welcome!

ALEKSANDRAN AAMIAINEN

Kaikille avoin ja maksuton Aleksandran aamiaisen tarjolla Aleksandra-salissa (Yliopistonkatu 19 B, Turku) kevätkaudella perjantaisin 27.3., 24.4. ja 22.5. klo 9-10.30.

Lisätietoja aamiaisesta ja sen järjestelyihin vapaaehtoiseksi liittymisestä: Turun ortodoksisen seurakunnan diakonia- ja vapaaehtoistyön puhelin 044 9021244 / Sanna Suomi. Tervetuloa!

Breakfast served, open to all and free of charge, at the Alexandra Hall (Yliopistonkatu 19 B, Turku) on Fridays March 27, April 24 and May 22 at 9-10.30 a.m. For more information about the breakfast and how to volunteer to help with its arrangements: Turku Orthodox Parish welfare work and volunteering telephone 044 9021244 / Sanna Suomi. Welcome!

TIEDOT SEURAKUNNAN TOIMINNASTA SUORAAN WHATSAPPIIN!

Liity Turun seurakunnan WhatsApp yhteisöön! WhatsApp-yhteisö on kaikille avoin ilmoituskanava, johon tiedotetaan seurakunnan tapahtumista. Toimintapiirien omat WhatsApp-ryhmät ja Kysy papilta -palsta löytyvät myös yhteisön kautta. Ylläpitäjät moderoivat ryhmiä. Huom! Liittyessäsi yhteisöön vain ylläpitäjät näkevät

numerosi. Jos reagoit/kommentoit ilmoituskanavan viesteihin, numerosi näkyy niille ihmisille, jotka ovat kanssasi samoissa ryhmissä. Numerosi näkyy myös yhteisön jäsenille, joilla on puhelinnumerosi tallennettuna tai, jos olette puhuneet ennenkin WhatsAppissa. Jos liityt yhteisön sisällä ryhmään/ryhmiin myös ryhmien jäsenet näkevät numerosi. Lämpimästi tervetuloa! <https://chat.whatsapp.com/BCuN6L7GY12BZW9tK4NxyA>

Join the Turku parish's WhatsApp community! The community consists of a notification channel open to everyone, which informs about the events. At the same time, in the community, you can join the different groups and the "Ask the priest" forum. Administrators moderate groups. Note! When you join the community, only administrators can see your number. If you react/comment on messages in the notification channel, your number will be visible to the people who are in the same groups as you. Your number is also visible to community members who have your phone number saved, or if you've talked before with each other on WhatsApp. If you join a group/groups within the community, the members of the groups will also see your number. Warmly welcome!

PAPIN KÄYNNIT KOTONA, HOIVAKODISSA TAI SAIRAALASSA

Oletko tottunut käymään kirkossa, mutta et enää pääse paikalle heikentyneen terveydentilan vuoksi? Tai tunnetko jonkun ortodoksin, joka kaipaisi papin vierailua kotiin, hoivakotiin tai sairaalaan? Ota rohkeasti yhteyttä seurakuntaan ja sovi papin käynnistä sekä mahdollisesta ehtoollisesta!

MINUSTAKO VAPAAEHTOINEN?

Turun ortodoksisessa seurakunnassa on tarjolla monenlaisia vapaaehtoistehtäviä kertaluontoisista pidempikestoisiin tehtäviin. Vapaaehtoistehtäviin ei ole ennakkotaitovaatimuksia, kaikkiin tehtäviin perehdytetään. Voit myös ehdottaa vapaaehtoistehtävää, joka kiinnostaa sinua tai johon sinulla on erityisosaamista. Tällä hetkellä seurakunnassa on tarjolla vapaaehtois-tehtäviä muun muassa kirkkokahvien järjestämisessä, sekä Aleksandran kahvilan ja Aleksandran aamiaisen

tehtävissä. Olethan yhteyksissä liittyen sinua kiinnostaviin vapaaehtoistehtäviin. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja: Isä Ioannis Lampropoulos, 050 3573675, ioannis.lampropoulos@ort.fi tai diakonia- ja vapaaehtoistyön puhelinnumero 044 9021244 / Sanna Suomi: vapaaehtoiseksi ilmoittautuminen, kysymykset vapaaehtois- ja diakoniatyöstä (yleiseen numeroon ei talousasioihin eikä henkilökohtaisiin papin tapaamiin/toimituksiin liittyviä kysymyksiä).

LAPSET, NUORET JA PERHEET:

LASTEN PÄÄSIÄINEN MA 6.4.

Tervetuloa viettämään pääsiäistä koko perheen voimin! Aamu alkaa liturgialla klo 10, jonka jälkeen siirrymme seurakuntasaliin syömään. Luvassa on riemukasta ohjelmaa niin lapsille kuin aikuisillekin! Lämpimästi tervetuloa!

KOULUTIELLE SIUNAAMINEN 9.8.

Tervetuloa koko perheen voimin liturgiaan 9.8. klo 10! Liturgian lopussa koululaiset siunataan koulutiele, jonka jälkeen siirrytään seurakuntasaliin syömään. Luvassa myös paljon mukavaa ohjelmaa lapsille ja aikuisille! Lämpimästi tervetuloa aloittamaan uutta koulutaivalta yhdessä!

Isä Ioannis kertoo pääsiäisikonista lastenpääsiäisenä 2025. Kuva: Turun ortodoksinen seurakunta

PYHÄKOULU

Tervetuloa pyhäkouluun! Pyhäkoulu on yli 5-vuotiaille lapsille tarkoitettu kerho, jossa tutustutaan kirkkovuoden kulkuun esimerkiksi erilaisten askartelujen kautta. Vanhemmat voivat tuoda lapsen pyhäkouluun ja mennä itse kirkkoon tai vaihtoehtoisesti jäädä lapsensa kanssa osallistumaan pyhäkoulun toimintaan. Ohjaajat ja lapset tulevat kirkkoon noin klo 10.30, jonka jälkeen lapset osallistuvat liturgian suureen saattoon sekä ehtoolliseen. Pyhäkoulu kokoontuu joka toinen sunnuntai seurakuntatalon kerhohuoneessa klo 9.45. Paikalle saa kuitenkin tulla jo klo 9.30. Myös alle 5-vuotiaat lapset ovat tervetulleita aikuisen seurassa!

Pyhäkoulu kokoontuu keväällä seuraavasti: 29.3., 6.4. ja 19.4. Poikkeuksista ilmoitetaan seurakunnan nettisivuilla ja Facebookissa. Pyhäkouluun liittyvissä asioissa voitte olla yhteydessä pyhäkoulun vastuunkäilyihin: Ainu Feodoroff, puh. 044 3593953 ja Anastasia Lampropoulos, puh. 045 1229998.

TURUN NUORET ORTODOKSIT TNO

TNO eli Turun nuoret ortodoksit on nuorille n. 15-25-vuotiaille tarkoitettu matalan kynnyksen nuortenpiiri. Nuortenpiirin tarkoituksena on vahvistaa seurakuntamme ortodoksinuorten yhteydenpitoa ja keksiä mukavaa yhteistä tekemistä. Tapaamiset ovat rentoa hengailua esim. leipomista, pelailua, leffailtoja ja piknikkiä tai vauhdikkaampaa esim. lasersota tai olympialaiset. Tapaamiset alkavat klo 17 ja loppuvat klo 20.30 ellei toisin ilmoiteta. Seuraavat TNO:n tapaamiset: 6.4., 19.4., 8.5., 15.5., 20.5. ja 7.6. Tapaamiset julkaistaan myös Instagramissa, sekä Turun nuorten ortodoksien Whatsapp-ryhmässä. Tapaamme pääsääntöisesti perjantaisin tai lauantaisin. Tutustu tapaamisajankohtiin ja meihin lisää Instagramissa ja Facebookissa: @turunnuoretortodoksit ja TNO – Turun nuoret ortodoksit. Tervetuloa mukaan mahtavaan joukkoomme!

LASTENLEIRI NAUVOSSA

Tänä kesänä seurakuntamme järjestää oman lastenleirin seurakuntamme jäsenille, jotka ovat syntyneet vuosina 2013–2017. Leiri pidetään Nauvossa 1.–4.6.2026. Voit tiedustella vapaita paikkoja turku@ort.fi.

PERHEPÄIVÄT / FAMILY DAYS /

СЕМЕЙНЫЕ ДНИ

Perhepäivät järjestetään yleensä liturgian yhteydessä sunnuntaisin. Jumalanpalveluksen jälkeen on tarjolla syötävää sekä mukavaa ohjelmaa niin lapsille kuin aikuisillekin. Seuraavat perhepäivät ovat 29.3. (palmusunnuntai), 19.4. (praasniekka) ja 10.5. (äitienpäivä). Pääasiallisena tiedotuskanavana toimii seurakunnan perheryhmä WhatsAppissa, joten sinne kannattaa ehdottomasti liittyä! Lisätiedot: Elizaveta Alitupa, puh. 040 1422027. Lämpimästi tervetuloa mukaan perhe-toimintaan!

TOIMINTAA ERI KIELILLÄ:

VENÄJÄNKIELINEN KESKUSTELUPIIRI

Teologian ja uskonntutkimuksen maisteri Dard Meerin luotsaama opintopiiri kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden ensimmäisenä lauantaina klo 15 kerhohuoneessa (Yliopistonkatu 19 B, Turku). Keskustelupiirissä käsitellään ortodoksisuuteen liittyviä monipuolisia aiheita. Piiri tarjoaa mahdollisuuden kysyä kysymyksiä ja tutustua muihin osallistujiin. Seuraava kokoontuminen 2.5.

Русскоязычный православный кружок

Группа под руководством Дарда Меера, магистра теологии и религиоведения, встречается каждую первую субботу месяца в 15:00 в маленькой комнате приходского здания церкви Турку. Во время встреч, будут обсуждаться различные темы связанные с православием. Кружок предоставляет возможность задать вопросы и познакомиться с другими участниками. Запланированы следующие встречи: 2.5.

UKRAINANKIELINEN KESKUSTELUPIIRI

Ukrainankielinen keskustelupiiri järjestetään jokaisen kuukauden toisena lauantaina klo 15 kerhohuoneessa (Yliopistonkatu 19 B, Turku). Piirissä käsitellään eri ortodoksisuuteen liittyviä aiheita, kysytään kysymyksiä ja tutustutaan toisiin osallistujiin. Opettajana toimii arkkipiispan teologinen sihteeri Jelisei Heikkilä. Seuraava keskustelupiiri järjestetään 9.5.

Україномовний розмовний гурток

Україномовний розмовний гурток проводиться у другу суботу кожного місяця, о 15:00 у кімнаті для гуртків. Під час зустрічей обговорюються різні теми, пов'язані з православною вірою, є можливість ставити запитання та ближче познайомитися з іншими учасниками. Гурток проводить богословський секретар архієпископа Єлісей Гейккіля. Бесіди проводяться згідно з розкладом: 9.05.

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

Sammankomster i lilla församlingssalen, Universitetsgatan 19 B, Åbo, i princip den första måndagen i månaden (undantag förekommer) kl. 17.30, under ledning av fader Andreas. Vårt tema: vi lär oss känna Kristus på det personliga planet. Vårens sammankomster: 13.4 (undantag på grund av Herrens Heliga Påsk) och 4.5. Alla intresserade är hjärtligt välkomna. Kontakt: f. Andreas: andreas.hjertberg@gmail.com, tel. 0500 572526.

ENGLISH-LANGUAGE DISCUSSION GROUP

Our parish member Dr. Grant White is Senior Lecturer in Eastern Christian Studies at Sankt Ignatios College - Stockholm School of Eastern Christian Studies. Grant will be leading discussions of participants' questions about theology and Christian practice in the parish room (kerhohuone, Yliopistonkatu 19 B, Turku) at 13:00 on March 29, April 12 and 26 and May 17. Everyone is warmly welcome!

KIRKKOMUSIIKKI:

TURUN ORTODOKSISEN KIRKON KUORO RY

Tervetuloa laulamaan Turun ortodoksisen kirkon kuoron riveihin! Kuoron pääasiallinen tehtävä on jumalanpalveluksissa laulamisesta vastaaminen. Tämän lisäksi tärkeässä osassa on konserttien pitäminen sekä ortodoksisen kirkkomusiikin levyttäminen ja tunnetuksi tekeminen. Ohjelmisto on monipuolista ja kansain-

Pasi Torhamo johtamassa kirkkokuoroa sunnuntailliturgiassa. Kuva: Riikka Patrikainen.

välistä. Nuotinlukutaidosta on hyötyä, mutta se ei ole välttämättömyys. Harjoitukset pidetään torstai-iltaisin klo 18.30-20.30. Pasi-kanttori pitää hakijoille lyhyen laulukokeen, jota ei tarvitse jännittää etukäteen. Jos kuorolaulu mahtavassa porukassa alkoi kiinnostamaan, ota matalalla kynnyksellä yhteyttä kuoronjohtaja Pasi Torhamoon, puh. 040 8358360.

KIRKKOLAULUPIIRI

Seurakunnassa toimii noin kerran kuussa maanantai-iltaisin klo 18-19 kokoontuva kirkkolaulupiiri. Piirin työskentelyn tavoitteena on oppia laulamaan yksinäisesti jumalanpalveluksien yhteislauluosuuksia, opetella lukemaan laulavaa lukutapaa noudattaen (resitaatiivinen lukeminen) sekä tutustua ortodoksisen kirkon kahdeksansävelmistöön teoriassa ja käytännössä. Piirin toiminta on suunnattu kaikille aiheesta kiinnostuneille, aiempaa kokemusta laulamisesta ei tarvita. Piiriä ohjaa kanttori Riikka Patrikainen, p.044 9012344 tai riikka.patrikainen@ort.fi. Seuraa seurakunnan ilmoituksia tulevista kokoontumisista. Ei ennakkoilmoittautumista.

LAPSIKUORO

Seurakunnassa toimii lapsikuoro, joka on suunnattu kuorolaulusta kiinnostuneille 7-12-vuotiaille lapsille. Kuoro kokoontuu seurakunnan uusissa kokoustiloissa

(Yliopistonkatu 19 B 35, 3. kerros) tiistaisin klo 18-19. Kuoro laulaa kausittain muutamia kertoja mukana seurakunnan liturgioissa ja juhlissa. Kuoroon liittymistä edeltää kanttorien yhdessä järjestämä musikaalisuus-testi, jonka tarkoituksena on tutustua lapseen ja hänen musikaalisiin vahvuuksiinsa ja ääneensä. Jos kuorossa laulaminen kiinnostaa, kysy lisää Riikka-kanttorilta: riikka.patrikainen@ort.fi, p. 0449012344. Uusi kuorokausi alkaa syyskuussa, mutta mukaan voi ilmoittautua jo nyt.

ORTODOKSISET KIRKKOLAULUPÄIVÄT HELSINGISSÄ 24.-26.4.

Turun ja Tampereen kuorojen konsertti 25.4. klo 19 Uspenskin katedraalissa. Kevään ortodoksiset kirkkolaulupäivät on kaikille ortodoksisesta kirkkomusiikista kiinnostuneille ja seurakuntien kirkkokuoroille suunnattu tapahtuma. Viikonlopun ohjelmassa on luvassa muun muassa jumalanpalveluksia, monipuolisia työpajoja ja yhteisharjoituksia kuorolaulajille, suurkuoron laulama liturgia sekä useita tasokkaita konsertteja. Ortodoksiset kirkkolaulupäivät järjestää Ortodoksisen Kanttorien Liitto ry yhteistyössä Helsingin ortodoksisen seurakunnan kanssa.

KIRKKOLAULUTOIMINTA SALOSSA JA RAUMALLA

Kanttori Riikka pitää lauluharjoituksia kerran kuussa Salossa ja Raumalla. Harjoitukset järjestetään samalla viikolla kuin jumalanpalvelukset paikallispyhäkössä toimitetaan. Jos olet kiinnostunut kirkkolaulusta, ota yhteyttä Riikka-kanttoriin! p.044 9012344 tai riikka.patrikainen@ort.fi.

TURUSSA TAPAHTUU:

IKONINÄYTTELY

Ikonimaalausryhmien ikoninäyttely on avoinna ti-to 24.-26.3. ja ma-to 30.3.-2.4. klo 12-16 Aleksandra-salissa (Yliopistonkatu 19 B, Turku).

TURUN TIISTASEURA

Turun Tiistaseura järjestää erilaisia, kaikille avoimia keskustelu- ja luentoiltoja sekä tutustumiskäyntejä ja matkoja eri kohteisiin. Tiistaseurailat pidetään joka toinen tiistai klo 17 seurakunnan Aleksandra-salissa osoitteessa Yliopistonkatu 19 B, Turku. Kevään ohjelma: 7.4. klo 17 vieraana nunna Elisabet Helsingistä; 21.4. klo 17 vieraana kanttori Sari Ahponen Tampereelta; 5.5. klo 17 vieraana isä Andreas Hjertberg, aiheena "Taivasten valtakunta ja miten se rakennetaan"; 19.5. mahdollisesti kevätretki Vehmaalle, Poriin tai Raumalle. Tiistaseurailtojen alussa on kahvi- ja teetarjoilu. Seuraa seurakunnan ajankohtaisia netti-ilmoituksia ja Tiistaseuran omaa WhatsApp-ryhmää. Lisätiedot: Aila Lahtinen, puh. 0407736749, Eeva-Liisa Yli-Piipari, puh. 050 4449004, ylipiipari@gmail.com (WhatsApp-ryhmän ylläpitäjä), Anne Hokkinen, puh. 044 5178764.

OMA KERHO

Oma kerho on kaikkien seurakuntamme 70 vuotta täyttäneiden jäsenten kerho. Se kokoontuu kevät- ja syyskaudella joka kuukausi osoitteessa Yliopistonkatu 19 B, seuraavan kerran 8.5. klo 14-16. Oman kerhon tapaamiset jatkuvat syksyllä. Tiedustelut seurakunnan kansliasta, puh. 044 7514423 tai turku@ort.fi.

Seurakunnan Oman kerhon kesäretki Pokrovan ortodoksisen veljesyhteisöön Kirkkonummelle torstaina 28.5. Ohjelma: klo 11 lähtö tilausbussilla Kirkkonummelle Turun linja-autoaseman tilausbussipysäkiltä, klo 13.30 opastettu vierailu Pokrovan veljesyhteisön kirkkoon, puutarhaan ja päärakennukseen. Opastuksen jälkeen lounas Pokrovan trapesassa (borssikeitto, kaalipiirakka, smetanaa, puutarhan mehu, Pokrovan omenatorttu ja kahvi). Ruokailun jälkeen mahdollisuus vierailu Pokrovan pienessä putiikissa, jossa myynnissä veljestön itse valmistamia luonnontuotteita, mm. lehmuksenkukkateetä, sienisäilykkeitä, mehuja ja hilloja. Klo 16.00 lähtö kohti Turku.

Retki maksaa tänä vuonna 70 vuotta täyttävälle ja sitä vanhemmille seurakunnan jäsenille 40 euroa. Matkalle voivat osallistua myös seurakuntalaisten puoliset, myös ne, jotka eivät ole seurakuntamme jäseniä. Heiltä

veloitetaan retkimaksu 50 €. (Maksu kerätään retken aikana, joten tasaraha suotava.) Sitovat ilmoittautumiset pe 24.4. mennessä mieluummin sähköpostitse turku@ort.fi, mutta voit myös soittaa kansliaan puh. 044 7514423 (ma, ti ja to klo 10–13 sekä ke 13–16). Mainitsethan ilmoittautumisen yhteydessä nimesi, puhelinnumerosi ja mahdolliset erityisruokavaliot. 50 ensimmäisenä ilmoittautunutta pääsee mukaan!

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiirissä keskustelemme ortodoksiseen kirkkoon liittyvistä asioista: kirkon opista, tavoista ja kristittynä elämisestä. Piiri alkaa klo 17 jumalanpalveluksen jälkeen ja kokoontuu Pyhän Aleksandran kirkossa (Yliopistonkatu 19). Kokoontumispäivät seuraavina keskiviikkoina: 29.4. ja 27.5. Voit lähettää kysymyksiä myös etukäteen sähköpostitse piirin vetäjälle isä Ioannis Lampropoulosille, puh. 050 357 3675, ioannis.lampropoulos@ort.fi. Tervetuloa mukaan!

Ehtoollislahjojen valmistelua ennen liturgiaa Salon tsasounassa.
Kuva: Riikka Patrikainen.

MINUSTAKO ORTODOKSI? -KURSSI JATKUU

Oletko kiinnostunut ortodoksisesta kirkosta? Tule kuulemaan lisää kirkon uskosta ja perinteestä! Avoin luentosarja katekumeeneille, ortodoksisen kirkon jäsenyyttä pohtiville ja kaikille ortodoksisuudesta kiinnostuneille.

Tervetuloa myös tapaamisia edeltävään iltahartauteen klo 17. Luentoihin ei ennakkoilmoittautumista. Tervetuloa mukaan! Kevään kokoontumiset: 15.4. ja 6.5. Turun ortodoksinen kirkko (Yliopistonkatu 19). Lisätiedot: TM Henri Hane, henri.hane@gmail.com.

MINUSTAKO ORTODOKSI? OPETUSTA 14-19 -VUOTIAILLE NUORILLE

Hei sinä 14-19 -vuotias nuori! Oletko kiinnostunut ortodoksisesta kirkosta ja elämästä? Haluatko oppia lisää? Tule mukaan Turun ortodoksisen seurakunnan kurssille, jossa tutustutaan yhdessä muiden nuorten kanssa ortodoksiseen kirkkoon ja sen elämään. Kurssi alkoi aiemmin keväällä, mutta mukaan voi hypätä myös nyt. Kurssi pidetään kerran kuussa maanantai-iltaisin seurakunnan talon yläkerrassa klo 17: 13.4. ja 11.5. Olemme vastassa alaovella. Kurssille osallistuminen ei velvoita sinua mihinkään. Tule mukaan omista lähtökohdistasi ja sellaisena kuin olet! Noudatamme ONL:n turvallisemman tilan periaatteita. Kurssin opettajina toimivat TM Henri Hane ja FM Jyri Luonila yhdessä seurakunnan papiston kanssa. Ilmoittaudu seurakunnan nettisivuilta löytyvän lomakkeen kautta: <https://ort.fi/turku/minustako-ortodoksi-14-19-vuotiaille/> Jos olet alaikäinen, tarvitsemme huoltajan yhteystiedot ja suostumuksen. (Ilmoita yhteystiedot lomakkeella.) Lisätiedot: isä Ioannis Lampropoulos, puh. 050 357 3675.

RAAMATTUPIIRI

Keväällä käsittelemme 1. Mooseksen kirjaa. Kunkin kerran käsiteltävä aihe ilmoitetaan tarkemmin etukäteen seurakunnan nettisivuilla Tapahtumakalenterissa. Kokoonnumme tiistai-iltoina klo 17.30 alkaen seurakuntasalilla (Yliopistonkatu 19 B 3). Raamattupiiri kokoontuu: 14.4., 28.4., 12.5. ja 26.5. Lisätiedot: isä Mikko Ylinen, puh. 044 9012354, mikko.ylinen@ort.fi.

ETÄRAAMATTUPIIRI

Keväällä käsittelemme 1. Mooseksen kirjaa. Kunkin kerran käsiteltävä aihe ilmoitetaan seurakunnan nettisivuilla Tapahtumakalenterissa. Piiri tapaa Zoomissa maanantai-iltoina klo 18.30 alkaen seuraavasti: 13.4., 27.4. ja 11.5. Ilmoittaudu mukaan sähköpostilla ja saat sähköpostiisi linkin piiriä varten: raamattupiiritku@outlook.com. Lisätiedot: isä Mikko Ylinen, puh. 044 9012354, mikko.ylinen@ort.fi.

nantai-iltoina klo 18.30 alkaen seuraavasti: 13.4., 27.4. ja 11.5. Ilmoittaudu mukaan sähköpostilla ja saat sähköpostiisi linkin piiriä varten: raamattupiiritku@outlook.com. Lisätiedot: isä Mikko Ylinen, puh. 044 9012354, mikko.ylinen@ort.fi.

ALEKSANDRAN VELJET - ALEXANDRA'S BROTHERS

Toimintapiiri kaikenikäisille miehille! Tarkoituksena on kokoontua piristävän yhdessäolon ja toiminnan merkeissä. Aleksandran veljet kokoontuvat kevään 2026 aikana mm. patikoinnin, keilauksen ja leffailan merkeissä. Päivämäärät ja ohjelman tarkempi sisältö ilmoitetaan lähempänä Aleksandran veljien WhatsApp-ryhmässä ja seurakunnan ilmoitustaululla. Kyselyt ja yhteydenotot Aleksandran veljien toimintaan liittyen voi lähettää Valteri Alituvalla (puh. 0440206961). Tervetuloa mukaan!

ALEKSANDRA-PIIRI - ALEXANDRA CLUB

Tervetuloa mukaan seurakuntamme monikulttuurisen naistenpiirin toimintaan! Kevään 2026 aikana keräämme kirkkokahveja ja myyjäisiä järjestämällä varoja yhteistä Ahvenanmaanretkeä varten, joka on suunnitella syksyille 2026. Seuraavat kokoontumiset: ti 24.3. pisanka-munien askartelua ja myyjäisten valmistelua seurakuntatalolla klo 17; la 28.3. seurakunnan pääsiäismyyjäiset seurakuntasalissa klo 10-13, naistenpiirillä oma myyntipöytä, su 29.3. kirkkokahvien järjestäminen (seurakunnan perhepäivä); la 16.5. retki Kuralan Kylämäkeen ja vierailu Ritan luo (kellonaika tarkentuu myöhemmin). Tarkemmat tiedot ja ajankohtaiset muistutukset jaetaan naistenpiirin WhatsApp-ryhmässä. Lisätiedot: Rita Gorgees, puh. 040 7267460.

Welcome to participate in the activities of the multicultural women's group at Turku Orthodox parish! During spring 2026, we will be organizing church coffee events and sales to raise funds for our trip to Åland (planned for autumn 2026). Upcoming meetings: Tue 24 March, 17:00 at the parish hall: Pisanka egg decorating and preparations for the parish Easter bazaar; Sat 28 March, 10:00-13:00 at the parish hall: Parish Easter

Virpovitsoja pääsiäismyyjäisissä 2025.
Kuva: Turun ortodoksinen seurakunta

bazaar, the women's group will have its own sales table; Sun 29 March: Hosting church coffee (parish family day); Sat 16 May: Excursion to Kuralan Kylämäki and a visit to Rita's home (exact time to be confirmed). More detailed information and timely reminders are shared in our WhatsApp group. Further information: Rita Gorgees, tel. 040 7267460.

VALAMON YSTÄVÄT RY:N TOIMINTA

Valamon ystävien kevään ohjelma jatkuu maanantai-iltaisin 20.4. ja 18.5. klo 17.30 seurakuntasalissa. Tarkoituksena on, että jokaisessa kokoontumisessa vierailee mielenkiintoinen luennoitsija. 20.4. uskontotieteilijä Pauli Jyrkinewsky puhuu elänteologiasta ja eläinsurusta. Suunnitteilla on vierailu katolisella kirkolla ja yhteiset kirkkokahvit Lintulan Ystävien kanssa sekä osallistuminen pääsiäismyyjäisiin. Vapaaehtoisia kaivataan esim. tarjoilujen laittamiseen ja rahastamiseen. Lisätiedot: Turun Valamon Ystävien puheenjohtaja Jyri Luonila, jyri.luonila@gmail.com tai puh. 050 3513868.

SERAFIM SEPPÄLÄN LUENTO

Teologian professori Serafim Seppälä tulee Turkuun ja luennoi seurakuntasalilla (Yliopistonkatu 19 B, Turku) eläimiin suhtautumisesta ke 6.5. klo 18. Vapaa pääsy.

NUKKETEATTERIESITYS:

LEIKKEJÄ ISOVANHEMPIEN PIHALLA

Romanialainen Kulttuuriyhdistys järjestää yhteistyössä Teodor Burada -Kulttuuri-Instituutin kanssa perinteisen nukketeatteriesityksen Martisorin päivän ja naistenpäivän kunniaksi pe 17.4. klo 16 Turun ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalilla (Yliopistonkatu 19 B, Turku). Tapahtumaan on vapaa pääsy ja se on avoin kaikille ikäryhmille.

RAUMALLA TAPAHTUU:

RAUMAN TIISTASEURA

Ortodoksinen rukoushuone, Länsikatu 10, Rauma.
Pe 27.3. klo 9 Karjalanpiirakkatalkoot
La 28.3. Rauman Tiistaiseuran pääsiäismyyjaiset
Lisätiedot: Tarja Ojanen, puh. 044 3319693

RAUMAN TIISTASEURAN MATKA VALAMON JA LINTULAN LUOSTAREIHIN

14.-16.8.2026. Lisätiedot:
Ulla Raula, puh. 050 3581761.

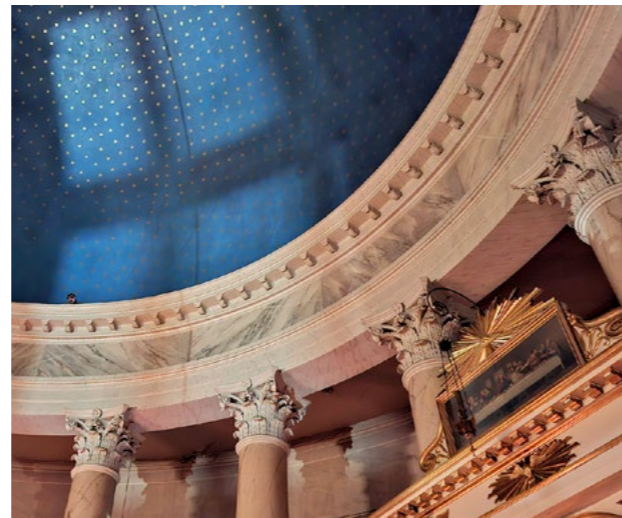
PITSIVIIKKO RAUMALLA 18.-26.7.

Rauman perinteistä pitsiviikkoa vietetään 18.-26.7. 2026. Rukoushuoneen avoimien ovien ja pihavajan raumalaisten ikonimaalareiden näyttelyn lisäksi tarjolla on monenlaista ohjelmaa idyllisessä vanhan Rauman pihapiirissä (Länsikatu 10, Rauma). Lisätietoja Rauman Tiistaiseuran toiminnasta löydät Facebook-sivuiltamme.

SALOSSA TAPAHTUU:

SALON TIISTASEURA

Kokoonnumme Pyhän Ristin tsasounalla (Uskelan-kirkkotie 23, Salo) seuraavan kerran ti 28.4. klo 17. Lisäksi teemme retken Turun ortodoksisen hautausmaan kappelille ja arkkimandriitta Serafim Seppälän luennolle ke 6.5. Lisätiedot Valtterilta tai Leenalta. Pj. Valtteri Oksa 050 5623796 tai siht. Leena Uutela talus@hotmail.fi, puh. 040 5607882. Lämpimästi tervetuloa mukaan toimintaamme!

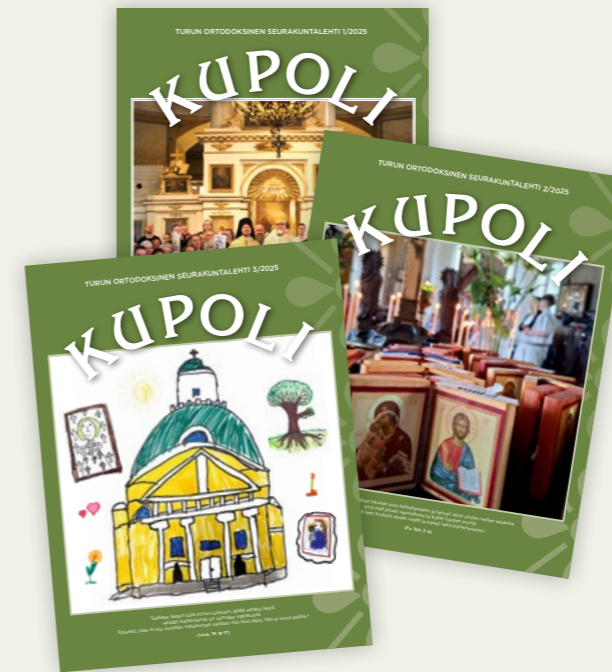
Pidetään kirkkomme pystyssä!

Turkuun on perustettu uusi yhdistys, Pyhän Aleksandran kirkon ystävät ry. Sen tarkoituksena on edistää Pyhän Aleksandran kirkon kulttuurillista arvoa ja asemaa merkittävänä turkulaisena rakennuksena mm. keräämällä varoja kirkon korjauksen edistämiseksi.

Yhdistyksen ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessa 14. helmikuuta yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Maisa Kuusela ja muiksi hallituksen jäseniksi isä Ioannis Lampropoulos, Kaisa Ivaska-Papaioannou, Lenni Sigfridsson ja isä Mikko Ylinen ja varajäseniksi Vera Nazimova, Otto Pärssinen ja Essi Roine. Kevään aikana on käynnistämme toimintaa, syksyllä osallistumme mm. kirkon 180-vuotisjuhlallisuuksiin. Hyvät ideat ovat tervetulleita!

Toimintaa voi tukea esimerkiksi liittymällä jäseneksi – mukaan voi tulla kuka tahansa kirkkomme tulevaisuudesta kiinnostunut. Jäsenmaksu on tänä vuonna henkilöjäseniltä 25 euroa, kannatusjäseniltä vähintään 250 euroa. Yhdistys ottaa vastaan myös avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja.

Lisätiedot:
pyhanaleksandrankirkkonystavat@gmail.com

Hyvä lukija,

haluamme kuulla ajatuksiasi Kupoli-lehden sisältöön ja kokonaisuuteen liittyen. Palautteesi auttaa meitä kehittämään lehteä ja varmistamaan, että se palvelee seurakuntalaisia mahdollisimman hyvin myös tulevaisuudessa. Jokainen palaute on arvokas!

Jos täytät paperikyselyn, voit irrottaa sivun ja toimittaa sen kirkkoon tai mihin tahansa seurakunnan tapahtumaan. Kyselyn voi myös postittaa osoitteeseen

Turun ortodoksinen seurakunta,
Yliopistonkatu 19 B, 20100 Turku

Voit vastata kyselyyn myös sähköisesti oheisen QR-koodin kautta. Kyselyn verkkoversio on saatavilla useilla eri kielillä.

Ikäryhmäsi:

- alle 18
 18-29
 30-49
 50-64
 65+ vuotta

Mikä on äidinkielenäsi?

- suomi
 ruotsi
 romanian
 venäjä
 ukraina
 kreikka
 muu, mikä?

Kuinka usein luet Kupoli-lehteä?

- Jokaisen numeron
 Useimmat numerot
 Satunnaisesti
 En yleensä lue, mutta selailen

Lehden formaatti

- Paperilehti on minulle tärkeä.
 Verkko-lehti olisi minulle riittävä vaihtoehto.
 Toivoisin, että lehti olisi saatavilla sekä paperisena että verkkolehtenä.

Yleistä palautetta ja toiveita paperi- ja verkkolehteen liittyen:

Seuraavalla sivulla lisää kysymyksiä ja tilaa palautteelle →

Palautteeni Kupoli-lehden sisällöstä

Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1-5: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä

1. Ulkoasu ja kuvitus

Lehden ulkoasu on selkeä ja miellyttävä.

1 2 3 4 5

Valokuvien laatu ja määrä on sopiva.

1 2 3 4 5

2. Artikkelit

Artikkelit ovat kiinnostavia ja ajankohtaisia.

1 2 3 4 5

Artikkelien pituus on sopiva.

1 2 3 4 5

Artikkelien määrä lehdessä on sopiva.

1 2 3 4 5

Artikkelit ovat selkeitä ja hyvin kirjoitettuja.

1 2 3 4 5

Hengelliset tekstit eri kielillä ovat hyödyllisiä ja tarpeellisia.

1 2 3 4 5

3. Seurakunnan tiedotus ja ilmoitukset

Tapahtumailmoitukset ovat selkeitä ja hyödyllisiä.

1 2 3 4 5

Jumalanpalveluskalenteri on helppolukuinen.

1 2 3 4 5

Lehti auttaa minua pysymään ajan tasalla seurakunnan toiminnasta.

1 2 3 4 5

4. Lehden kokonaisuus

Lehti vahvistaa yhteyttäni omaan seurakuntaan.

1 2 3 4 5

Lehti on sopivan mittainen.

1 2 3 4 5

Lehti ilmestyy sopivan usein.

1 2 3 4 5

Vapaa kommentti ulkoasusta ja kuvista:

Vapaa kommentti lehdessä julkaistavista teksteistä:

Vapaa kommentti ilmoituksista ja tiedotuksesta:

Vapaa kommentti lehden kokonaisuudesta:

TURUN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA

PYHÄKÖT

Turun kirkko pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle

Yliopistonkatu 19
isännöitsijä Kaisa Ivaska-Papaioannou
puh. 044 751 4423
(seurakunnan kanslian aukioloaikoina)

Salon tsasouna pyhän Ristin muistolle

Uskelankirkkotie 23
isännöitsijä Valtteri Oksa
puh. 050 562 3796

Rauman rukoushuone pyhän Nikolaoksen muistolle

Länsikatu 10
isännöitsijä Jani Varjo
puh. 050 514 0011

YHTEYSTIEDOT

Seurakunnan kanslia

Ma ja to 10-13, ke 13-16, ti ja pe suljettu
puh. 044 751 4423, turku@ort.fi

Kirkkoherra Ioannis Lampropoulos

Puh. 050 357 3675
ioannis.lampropoulos@ort.fi

Seurakuntasihtööri

Leena Haapala-Lindholm
leena.haapala-lindholm@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo

Puh. 040 835 8360
pasi.torhamo@ort.fi

Kanttori Riikka Patrikainen

Puh. 044 901 2344
riikka.patrikainen@ort.fi

Virkatodistukset ja sukuselvitykset kirkon keskusrekisteristä

ma ja to klo 9-11,
puh. 040 358 3625
keskusrekisteri@ort.fi

Hautausmaan ulkoalueiden ja sopimushautojen hoito

PihaFixari Oy
puh. 040 057 0532
pekka@pihafixari.fi

Hautojen hoitosopimukset

Yhteydenotot seurakunnan kansliaan.

Kristus nousi kuolleista! Totisesti nousi!